

Komentarz

Wzrostów ciąg dalszy

Portfele zbudowane w oparciu o fundusze akcji przynoszą w tym roku bardzo dobre wyniki, a wrzesień był kolejnym miesiącem wzrostów na rynkach akcji. Na wartości zyskiwały praktycznie wszystkie kategorie akcyjne, w tym produkty skoncentrowane na rynku tureckim – w ostatnich miesiącach przeżywającym głęboką korektę. Roczne stopy wzrostu niektórych klas aktywów zaczynają przypominać te osiągnięte w czasach najgorętszej hossy – przykładowo, wśród funduszy akcji

małych i średnich spółek polskich średni zysk za ostatnie 12 miesięcy sięga już 35%, czyli dziesięciokrotność całkiem przyzwoitej rocznej lokaty bankowej!

Tak wysokie zyski powinny dawać do myślenia. Oczywiście, póki hossa trwa, warto z nią podążać. Jednak w przypadku niektórych kategorii aktywów (np. małych i średnich spółek) ryzyko korekty jest wysokie, a wyceny trudno określić już jako „promocyjne”.

Konkurencję rynku kapitałowego najwyraźniej odczuły banki. W ich ofercie w ostatnim czasie pojawiają się coraz wyżej oprocentowane lokaty, początkowo dostępne wyłącznie na dłuższe – kilkuletnie okresy, a ostatnio także kilkumiesięczne. Z jednej strony banki mogą zakładać, że rekordowo niskie poziomy stóp procentowych wkrótce odejdą do przeszłości, a z drugiej – odpływ pieniądza z nisko oprocentowanych lokat mógł przybrać kłopotliwe rozmiary. W tym samym momencie do funduszy inwestycyjnych zaczął płynąć całkiem żywy strumień pieniędzy – co istotne – kierujący się także do funduszy akcyjnych. Najwyraźniej dobre wyniki funduszy oraz mniej atrakcyjna oferta produktów bankowych zaczęły silnie oddziaływać na decyzje klientów. Także fundusze rynku pieniężnego przyciągają aktywa – w tym przypadku widać poszukiwanie stóp zwrotu wyższych niż na lokacie, ale przy wysokiej niechęci do ponoszenia ryzyka. W ostatnim miesiącu widoczna była już przewaga inwestorów gotowych zaryzykować – i dokonujących wpłat do produktów akcyjnych.

Odwrotna sytuacja panuje w grupie funduszy obligacji oraz surowcowych. Słabe wyniki i nie najlepsze perspektywy zniechęcają do inwestycji w te klasy aktywów.

Ostatnie tygodnie przyniosły dalsze schłodzenie emocji związanych z OFE. Zapowiedź wprowadzenia „okienek transferowych”, możliwości głosowania za pozostaniem w OFE przez Internet oraz szeroka krytyka zapowiedzianego minimalnego limitu inwestycji funduszy w akcje przynajmniej w bliskiej perspektywie pozwoliły na odłożenie ryzyk związanych z reformą systemu emerytalnego do szuflady. Ponadto, ogłoszone odroczenie wyhamowania skupu aktywów przez amerykański bank centralny oraz zamieszczenie pod dywan konfliktu zbrojnego w Syrii stały się kolejnymi impulsami do wzrostów cen akcji. Hossie na rynku USA nie przeszkodziła kolejna polityczna awantura rozpętana wokół kształtu budżetu i limitu zadłużenia publicznego. Zamieszanie takie amerykańscy wybrańcy narodu fundują kluczowej gospodarce świata nie pierwszy raz, lecz tym razem konflikt może doprowadzić do realnego zagrożenia. W zachowaniu głównych indeksów widać, iż ryzyko to nie jest dla inwestorów najważniejsze.

Przytoczone powyżej czynniki nie wpływają na proponowane nastawienie do konstrukcji portfela – wciąż dominuje scenariusz wzrostowy dla rynków akcji. Jednak w konstrukcji proponowanych portfeli, przynajmniej w średnioterminowej perspektywie, dopuszczamy większy udział funduszy akcji polskich także wśród inwestorów o większej awersji do ryzyka. Pamiętajmy jednak o zagrożeniach wynikających z szybkiego wzrostu wycen – mogą się one objawiać przejściowymi korektami, także o dość gwałtownym przebiegu.

Z wyrazami szacunku,
Michał Janik
Doradca Inwestycyjny Skandia Życie TU S.A.

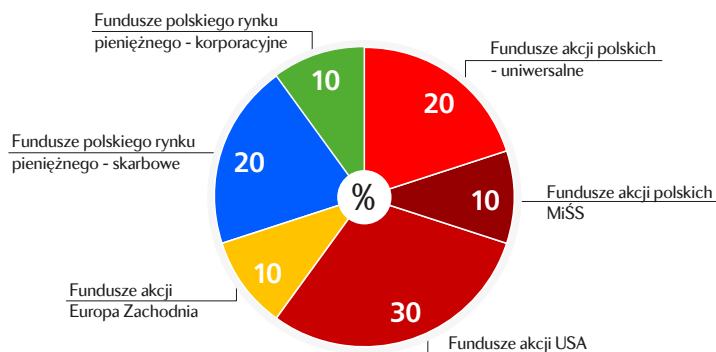
Barometr rynku

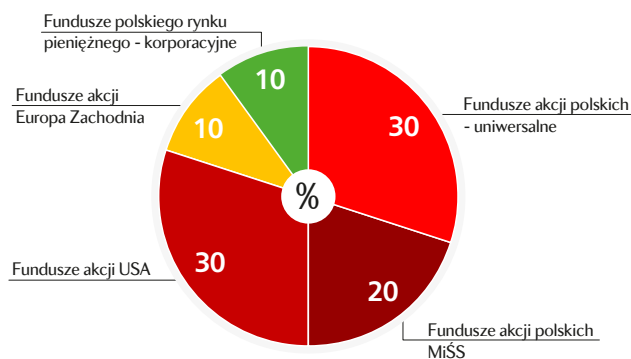
Przykładowe portfele

Poniższe zestawienia obrazują przykładowy skład portfeli, stworzonych z uwzględnieniem różnego profilu ryzyka inwestora:

Inwestor o niższej skłonności do ryzyka:

Inwestor o wyższej skłonności do ryzyka:

Wyniki funduszy

Fundusze dostępne w aktualnej ofercie Skandii w październiku*

fundusz o najniższym poziomie ryzyka

fundusz o najwyższym poziomie ryzyka

Kod	Waluta	Stopy zwrotu			
		w walucie wewn.	w PLN	3 m	12 m
Ubezpieczeniowy Fundusz Kapitałowy Skandia					

I, Fundusze akcji krajów rozwijających się

Fundusze akcji polskich – dużych spółek						
Investor Akcji Dużych Spółek	DWS3	PLN	2,14%	2,14%	7,67%	7,04%
Skarbiec FIO Subfundusz Akcji Skarbiec-Akcja	SKAR3	PLN	2,07%	2,07%	9,73%	14,01%
Fundusze akcji polskich – małych i średnich spółek						
Aviva Investors FIO Subfundusz Aviva Investors Małych Spółek	CU1	PLN	5,56%	5,56%	10,52%	23,33%
Noble Funds FIO Subfundusz Noble Fund Akcji Małych i Średnich Spółek	NB4	PLN	5,95%	5,95%	16,68%	44,40%
UniFundusze FIO Subfundusz UniAkacja Małych i Średnich Spółek	UNK6	PLN	4,10%	4,10%	14,21%	33,31%
Fundusze akcji polskich – uniwersalne						
Aviva Investors FIO Subfundusz Aviva Investors Polskich Akcji	CU3	PLN	4,06%	4,06%	9,89%	19,61%
ING Parosol FIO ING Subfundusz Akcji	ING3	PLN	2,12%	2,12%	10,33%	14,92%
Legg Mason Akcji FIO	KAHA2	PLN	2,17%	2,17%	10,48%	17,36%
Noble Funds FIO Subfundusz Noble Fund Akcji	NB3	PLN	3,45%	3,45%	9,26%	12,52%
QUERCUS Parosolowy SFO Subfundusz Quercus Agresywny	QUE1	PLN	4,45%	4,45%	12,00%	29,30%
Novo FIO Subfundusz Novo Akcji	SEB3	PLN	6,18%	6,18%	8,35%	3,26%
UniFundusze FIO Subfundusz UniKorona Akcje	UNK3	PLN	3,11%	3,11%	11,72%	12,36%
Fundusze akcji – Europa – kraje rozwijające się						
Arka BZ WBK FIO Subfundusz Arka BZ WBK Akcji Środkowej i Wschodniej Europy	ARKA1	PLN	4,56%	4,56%	-1,42%	4,28%
ING Parosol FIO ING Subfundusz Rosja EUR	ING5	PLN	4,76%	4,76%	2,91%	-1,62%
BlackRock Global Funds - Emerging Europe Fund	ML3	EUR	6,07%	4,85%	5,15%	1,59%
Fundusze akcji – Świat – kraje rozwijające się						
HSBC GIF Chinese Equity	HSBC1	USD	5,43%	2,21%	4,72%	10,23%
HSBC GIF Global Emerging Markets Equity	HSBC3	USD	7,84%	4,55%	1,67%	-3,37%
HSBC GIF Indian Equity	HSBC4	USD	10,33%	6,97%	-15,75%	-24,14%
BlackRock Global Funds - Latin American Fund	ML7	USD	8,12%	4,82%	-1,99%	-8,90%
Noble Funds SFO Subfundusz Noble Fund Africa	NB6	PLN	2,09%	2,09%	3,25%	-23,34%
Schroder ISF Emerging Markets	SCH3	USD	7,18%	3,92%	0,61%	-0,52%
Templeton Emerging Markets Fund	TEMP1	USD	6,99%	3,73%	-1,78%	-0,54%
Templeton Asian Growth Fund	TEMP3	USD	5,10%	1,90%	-6,93%	-4,77%
Templeton BRIC Fund	TEMP4	USD	7,18%	3,92%	2,19%	-7,31%
Templeton Frontier Markets	TEMP7	USD	2,63%	-0,49%	-0,94%	15,19%

II, Fundusze akcji krajów rozwiniętych

Fundusze akcji – Europa Zachodnia						
HSBC GIF Eurland Equity Smaller Companies	HSBC2	EUR	4,77%	3,56%	8,95%	24,74%
Julius Baer Multistock - Europe Small & Mid Cap Stock Fund	JB2	EUR	4,60%	3,40%	7,40%	33,18%
JPMorgan funds - Europe Equity Fund	JPM1	EUR	3,44%	2,25%	4,87%	24,00%
JPMorgan Funds - Europe Dynamic Fund	JPM2	EUR	4,38%	3,18%	6,99%	33,34%
Skandia European Best Ideas Fund	SKAN7	EUR	3,20%	2,02%	5,58%	24,95%
Fundusze akcji – USA						
BlackRock Global Funds - US Basic Value Fund	ML2	USD	2,18%	-0,94%	-1,16%	22,15%
Skandia US All Cap Value Fund	SKAN5	USD	2,70%	-0,42%	-2,86%	18,60%
Fundusze akcji – Świat rozwinięty						
BlackRock Global Funds - Global Opportunities Fund	ML1	USD	4,98%	1,78%	1,39%	18,31
BlackRock Global Funds - Japan Small & MidCap Opportunities Fund	ML4	USD	10,79%	7,42%	2,66%	40,43
Schroder ISF Japanese Equity	SCH4	USD	8,24%	4,93%	-0,13%	21,63
Skandia Pacific Equity Fund	SKAN4	USD	4,14%	0,90%	-1,38%	-2,24%
Templeton Growth (Euro) Fund	TEMP2	EUR	2,96%	1,78%	3,25%	23,49%

III, Fundusze mieszane

Fundusze aktywnej alokacji / absolutnej stopy zwrotu						
BPH SFO Total Profit	BPH7	PLN	0,83%	0,83%	0,63%	-8,08%
Noble Funds FIO Subfundusz Noble Fund Global Return	NB5	PLN	1,65%	1,65%	1,95%	-1,38%
Novo FIO Subfundusz Novo Aktywnej Alokaacji	NOVO4	PLN	6,94%	6,94%	3,52%	-9,07%
UniFundusze Sfo Subfundusz UniTotal Trend	UNK7	PLN	0,00%	0,00%	8,18%	7,78%

IV, Fundusze indeksowe

QUERCUS Parosolowy SFO Subfundusz Quercus lev	QUE2	PLN	0,46%	0,46%	17,66%	-1,33%
QUERCUS Parosolowy SFO Subfundusz Quercus short	QUE3	PLN	-1,53%	-1,53%	-9,83%	-4,62%

V, Fundusze alternatywne

JPMorgan Investment Funds - Highbridge Statistical Market Neutral Fund	JPM3	USD	1,90%	-1,20%	-5,53%	-1,91%
Superfund Trend BIS Powiązany FIO	SF1	PLN	-3,84%	-3,84%	-5,83%	-2,28%

VI, Fundusze rynku pieniężnego

Fundusze polskiego rynku pieniężnego - skarbowe						
ING Parosol FIO Subfundusz Gotówkowy	ING4	PLN	0,14%	0,14%	0,66%	3,52%
Fundusze polskiego rynku pieniężnego - korporacyjne i pozostałe						
Legg Mason Pieniężny FIO	KAHA4	PLN	0,11%	0,11%	0,64%	3,76%
Pioneer FIO Subfundusz Pioneer Pieniężny	PIO6	PLN	0,26%	0,26%	0,91%	3,69%
Skarbiec FIO Subfundusz Pieniężny Skarbiec-Kasa	SKAR4	PLN	0,15%	0,15%	0,62%	3,28%
UniFundusze FIO Subfundusz UniKorona Pieniężny	UNK4	PLN	0,32%	0,32%	1,80%	4,48%
UniFundusze SFO Subfundusz UniWBID	UNK5	PLN	0,30%	0,30%	0,96%	-1,04%

VII, Fundusze obligacji

Fundusze obligacji polskich skarbowe						
Aviva Investors FIO Subfundusz Aviva Investors Obligacji	CU2	PLN	-0,05%	-0,05%	0,33%	4,14%
ING Parosol FIO Subfundusz Obligacji	ING2	PLN	0,64%	0,64%	0,62%	4,48%
Legg Mason Obligacji FIO	KAHA3	PLN	0,31%	0,31%	-0,28%	2,27%
Noble Funds FIO Subfundusz Noble Fund Skarbowy	NB2	PLN	0,02%	0,02%	0,78%	3,05%
Novo FIO Subfundusz Novo Papierów Dłużnych	NOVO5	PLN	0,28%	0,28%	0,04%	5,24%
Skarbiec FIO Subfundusz Instrumentów Dłużnych Skarbiec-Obligacja	SKAR2	PLN	0,29%	0,29%	0,56%	3,98%
Fundusze obligacji polskich - korporacyjne i pozostałe						
Arka BZ WBK FIO Subfundusz Arka BZ WBK Obligacji Skarbowych	ARKA2	PLN	0,31%	0,31%	0,94%	4,34%
Pioneer FIO Subfundusz Pioneer Obligacji Plus	PIO2	PLN	0,29%	0,29%	0,27%	3,19%
Novo FIO Subfundusz Novo Obligacji Przedsiębiorstw	SEB2	PLN	0,42%	0,42%	0,41%	1,80%
UniFundusze FIO Subfundusz UniKorona Obligacje	UNK2	PLN	-0,03%	-0,03%	0,33%	3,76%
Fundusze obligacji europejskich						
Templeton European Total Return Fund	TEMP5	EUR	0,55%	-0,61%	-1,45%	7,28%
Fundusze obligacji USA						
Julius Baer Multibond - Dollar Bond Fund	JB1	USD	1,04%	-2,04%	-5,56%	-4,85%
Skandia Total Return USD Bond Fund	SKAN2	USD	1,73%	-1,37%	-4,80%	-3,13%
Fundusze obligacji – Świat rozwijające się						
Schroder ISF Emerging Markets Debt Absolute Return	SCH5	PLN	0,44%	0,44%	0,19%	6,07%
Skandia Emerging Market Debt Fund	SKAN3	USD	3,14%	-0,02%	-5,83%	-8,18%
UniFundusze FIO Subfundusz UniObligacje: Nowa Europa	UNK8	PLN	1,74%	1,74%	-2,90%	3,90%
Globalne fundusze obligacji						
Templeton Global Total Return Fund	TEMP6	PLN	2,88%	2,88%	1,02%	7,81%
VIII, Fundusze - metale szlachetne						
Investor Parosol Subfundusz Investor Gold Otwarty	DW55	PLN	-7,35%	-7,35%	3,49%	-33,35%
BlackRock Global Funds - World Gold Fund	ML5	USD				
IX, Fundusze surowcowe						
BPH FIO Subfundusz Globalny Żywności i Surowców	BPH6	PLN	-1,40%	-1,40%	3,86%	-7,25%
BlackRock Global Funds - World Mining Fund	ML6	USD	3,73%	0,57%	11,47%	-21,10%
Skandia Alternative Investments Fund	SKAN6	USD	1,00%	-2,03%	-4,61%	-0,68%
X, Fundusze nieruchomości						
Schroder ISF Global Property Securities	SCH2	EUR	4,29%	3,09%	-1,28%	7,98%
XI, Pozytcie inwestycyjne o zwiększonym bezpieczeństwie						
Portfele o zwiększonym bezpieczeństwie						
Skandia Comfort	SCM1	PLN	0,22%	0,22%	0,53%	4,23%
Fundusze gwarantowane						
Fundusz Skandia Euro Gwarantowany 2021	SEG2021	EUR	0,19%	-0,21%	-3,84%	1,10%
Fundusz Skandia Euro Gwarantowany 2022	SEG2022	EUR	0,17%	-0,23%	-4,13%	0,91%
Fundusz Skandia Euro Gwarantowany 2023	SEG2023	EUR	0,16%	-0,24%	-4,88%	0,37%
Fundusz Skandia Euro Gwarantowany 2024	SEG2024	EUR	0,21%	-0,19%	-5,22%	-0,09%
Fundusz Skandia Euro Gwarantowany 2025	SEG2025	EUR	0,31%	-0,09%	-5,46%	-0,12%
Fundusz Skandia Euro Gwarantowany 2026	SEG2026	EUR	0,40%	0,00%	-5,74%	-0,21%
Fundusz Skandia Euro Gwarantowany 2027	SEG2027	EUR	0,49%	0,09%	-5,98%	-0,05%
Fundusz Skandia Euro Gwarantowany 2028	SEG2028	EUR	0,54%	0,14%	-6,15%	b,d
XII, Portfele modelowe						
Portfel Modelowy Zrównoważony	PM1	PLN	2,48%	2,48%	6,74%	12,18%
Portfel Modelowy Stabilnego Wzrostu	PM2	PLN	1,63%	1,63%	3,88%	8,31%
Portfel Modelowy Akcyjny	PM3	PLN	3,36%	3,36%	8,51%	14,14%
Portfel Modelowy Aktywnej Alokaacji	PM4	PLN	2,78%	2,78%	7,53%	12,20%
XIII, Zmiany kursów walut						
EUR/PLN						-1,15%
USD/PLN						-3,05%
XIV, Zmiany indeksów GPW						
WIG						2,93%
WIG20						0,31%

Zastrzeżenia prawne:

Niniejszy dokument został przygotowany przez Skandia Życie Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. (Skandia) zgodnie ze stanem na dzień 30.09.2013 r. i jest przeznaczony wyłącznie dla pracowników Skandii, Agentów Ubezpieczeniowych wykonujących czynności agencji na rzecz Skandii oraz Klientów Skandii. Publikowanie w jakiegokolwiek formie oraz udostępnianie niniejszego opracowania w części lub całości innym osobom lub podmiotom wymaga zgody ze strony Towarzystwa. Materiał został przygotowany na podstawie informacji publicznie dostępnych i źródeł uznanych przez Towarzystwo za wiarygodne, ale Towarzystwo nie gwarantuje i nie może zapewnić o ich dokładności, kompletności i wiarygodności. Niniejszy dokument ma charakter wyłącznie informacyjny i nie stanowi wystarczającej podstawy do podjęcia jakiegokolwiek decyzji inwestycyjnej. Towarzystwo rekomenduje zapoznanie się ze szczegółowymi zasadami zawarcia i wykonywania poszczególnych umów ubezpieczenia oferowanych przez Towarzystwo, określonych w odpowiednich Ogólnych Warunkach Ubezpieczenia oraz w innych dokumentach związanych z umową ubezpieczenia, w tym z opisem ryzyk związanych z inwestowaniem środków oraz wysokościami opłat pobieranych przez Towarzystwo. Wyniki inwestycyjne uzależnione są od sytuacji na rynkach finansowych i skłonności do podejmowania ryzyka. Ubezpieczający musi liczyć się z możliwością utraty przynajmniej części wpłaconych środków, zwłaszcza w przypadku inwestowania środków w instrumenty o wysokim poziomie ryzyka. Niniejsze opracowanie nie ma charakteru rekomendacji dotyczącej instrumentów finansowych w rozumieniu zapisów Rozporządzenia Ministra Finansów z 19 października 2005 roku w sprawie informacji stanowiących rekomendacje dotyczące instrumentów finansowych, ich emitentów lub wystawców. Wszystkie prezentowane opinie są opiniami własnymi Towarzystwa. Pomimo dolutenia należytej staranności przy sporządzaniu niniejszego dokumentu Towarzystwo nie może zapewnić, że prezentowane opinie okażą się trafne, a sytuacja na rynku nie ulegnie zmianie, w szczególności w stosunku do określonych instrumentów finansowych. Opinie Towarzystwa mogą się zmieniać bez obowiązku każdorazowego informowania o tym fakcie. Towarzystwo, jego pracownicy, członkowie władz ani podmioty dominujące i stowarzyszone z Towarzystwem nie ponoszą jakiegokolwiek odpowiedzialności za działania lub zaniechania podjęte na podstawie niniejszego dokumentu, w szczególności za decyzje inwestycyjne podjęte na podstawie niniejszego komentarza ani za szkody poniesione w wyniku tych decyzji inwestycyjnych.

Aktualne informacje dotyczące oferty Skandii dostępne są na stronie internetowej www.skandia.pl

* Źródło: Analizy OnLine, TFI Skandia. Prezentowana klasyfikacja funduszy do poszczególnych klas aktywów oraz ryzyka jest jedynie pomocnicza i została dokonana w oparciu o subiektywne kryteria zastosowane przez Skandia Życie TUSA.